

Biodiversitat

Un estudi del parc del Cadí sobre l'ADN del gall fer, clau per salvar l'espècie

Un treball genètic de la població pirinenca amb mostres que es recullen ara servirà per orientar noves mesures de conservació d'un ocell en perill d'extinció a Catalunya

MIQUEL SPA
Bellver de Cerdanya

La supervivència del gall fer, una de les espècies més emblemàtiques dels boscos del Pirineu i catalogada com a espècie en perill d'extinció a Catalunya, passa per conèixer millor la seva situació i definir estratègies de conservació més eficaces. Amb aquest objectiu s'ha posat en marxa un estudi genètic de la població pirinenca en què participa activament el Parc Natural del Cadí-Moixeró, segons han explicat des del mateix parc.

La recerca pretén aprofundir en el coneixement de la diversitat genètica de l'espècie i obtenir informació determinant per orientar futures mesures de gestió i conservació. Els responsables del projecte consideren que disposar d'aquestes dades és imprescindible per entendre l'estat de les poblacions actuals i planificar actuacions que contribueixin a garantir-ne la viabilitat a llarg termini.

El Parc Natural del Cadí-Moixeró pren part en el projecte mitjançant la recollida de mostres durant els censos de primavera. Aquesta feina es desenvolupa seguint protocols específics i compta amb la participació de personal

tècnic especialitzat.

El gall fer, una espècie especialment sensible a les alteracions del seu hàbitat i a la pressió humana, ha experimentat una regressió significativa en les darreres dècades, fet que ha incrementat la preocupació dels experts i de les administracions ambientals.

Els impulsors de l'estudi remarquen que aprofundir en el coneixement de l'espècie és un pas indispensable per garantir la seva supervivència i, alhora, contribuir a la preservació de la biodiversitat dels boscos pirinencs.

El projecte també permetrà disposar de noves eines científiques per definir accions de conservació adaptades a la realitat actual de les poblacions presents al Pirineu català.

La Cerdanya, en regressió

El gall fer, una espècie especialment sensible a les alteracions del seu hàbitat i a la pressió humana, ha experimentat una regressió significativa en les darreres dècades, fet que ha incrementat la preocupació dels experts i de les administracions ambientals.

Actualment, el gall fer a Catalunya està reclòs en certes forests de l'àmbit del Pirineu i el Prepirineu, a les comarques de l'Alta Ribagor-

Un exemplar de gall fer al Pirineu

Oriol Alamany Sese

ça, l'Alt Urgell, el Berguedà, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Ripollès, el Solsonès i la Val d'Aran.

Acostumen a ser solitaris, si bé en algunes èpoques del seu cicle anual existeix un cert grau de gregarisme. El domini vital d'un exemplar adult ha estat avaluat en 50 ha.

El mètode de cens principal es basa en el nombre de mascles en zel als llocs de cant, punts concrets del bosc on entre tres i cinc mascles es reuneixen per cantar. En deu anys (2005-2015), el nombre de mascles va baixar el 33%, passant de 538 a 363. Altres indicadors, com el nombre de cantaders actius (-17%) o el nombre de mascles per cantader (-25%, de 2,5 a 1,6), mostren igualment una tendència regressiva.

El gall fer és una espècie molt sensible a les alteracions del seu hàbitat i a la pressió humana

La regressió més important s'ha detectat a la Cerdanya (-70%) i en les poblacions dels massissos més perifèrics del Pallars Jussà i l'Alt Urgell (-50%).

Descens d'adults

En el Pallars Sobirà, que concentra prop del 50% dels efectius, els censos d'estiu indiquen també un descens progressiu de la densitat d'adults, passant d'uns 8 individus per 100 ha a principis dels anys 90 a uns 4 al 2015. L'estimació poblacional a Catalunya en aquest mateix any se situava en 942 individus. A més, la primavera de 2020 ja no es va detectar cap mascle cantant al Pallars Jussà, on el 2005 s'estimaven uns 14 exemplars. ■